

Hallintovaliokunta

241/2020 vp HE 241/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosi-aali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry haluaa kiinnittää huomiota erityisesti hallituksen esi-tyksen voimaanpanolakiin sisältyviin henkilöstön asemaan liittyviin seikkoihin.

Väliaikaishallinnon (8 § Hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin) aikana tulee säätää myös työ-suojeluyhteistoiminnasta hyvinvointialueita perustettaessa. Henkilöstön on saatava ajantasaista tietoa ja päästävä vaikuttamaan muutoksen tekemiseen jo prosessin aikana. Väliaikaishallintoon on asetettava myös henkilöstön edustus, ja muutosprosessissa on huomioitava työsuojelu- ja luottamusmiesorganisaat-oiden perustaminen.

Perustettaville hyvinvointialueille (15 § Hyvinvointialueen ja Hus-yhtymän toiminnan valmistelun rahoitus) on jo käynnistämävaiheessa turvattava riittävä valtion rahoitus kattamaan mm. palkkaharmonisaatioista syntyvät kustannukset. Vallitsevan oikeuskäytännön mukaisesti liikkeenluovutuksella siirtyvän henkilös-tön palkkaus on korjattava 2-3 vuoden kuluessa kunkin palkkaryhmän korkeimpiin palkkoihin.

Liikkeenluovutus on voimaanpanolakiin (18 § Henkilöstön asema) kirjattu, mutta vaikutusarvioinneissa palkkaharmonisaatioissa on liian pitkä siirtymäaika. Vallitsevan oikeuskäytännön mukaisesti liikkeen-luovutuksella siirtyvän henkilöstön palkkaus on korjattava 2-3 vuoden kuluessa kunkin palkkaryhmän korkeimpiin palkkoihin. Palkkaharmonisaatioon on varattava riittävä valtion rahoitus, eikä voimaanpa-nolaissa voida edellyttää työmarkkinakorotusten käyttöä lakisääteisiin velvoitteisiin.

Voimaanpanolaki jättää myös avoimeksi mahdollisiin perustettaviin yhtiöihin siirtyvän henkilöstön lisäelä-keturvan: laissa tulee turvata myös jatkoliikkeenluovutuksella sote-yhtiöihin siirtyvän henkilöstön lisäelä-keet sekä aiemmat alhaisemmat eläkeiät.

Voimaanpanolaissa tulee säätää työsuojeluyhteistoimintavelvoite jo hyvinvointialueita perustettaessa, kuten työsuojelulaki edellyttää. Muutosprosessin aikana on huolehdittava myös työturvallisuudesta ja -terveydestä. Väliaikaishallintoon on asetettava myös henkilöstön edustus.

Esityksessä todetaan, että välttämätön palvelutuotanto turvataan siirtymätilanteessa, mutta henkilöstöstä huolehtimista ja johtamisen tärkeyttä ei mainita. Edellisen sote-uudistuksen valmistelun yhteydessä hen-kilöstö koki jo paljon epävarmuutta ja epätietoisuutta asemastaan. Henkilöstö tulee nyt ottaa mukaan uu-sien toimintojen suunnitteluun, ja muutoksen vaikutuksia esim. työhyvinvointiin tulee arvioida osana muutosprosessia. Valtakunnallisia asiantuntijaorganisaatioita, esim. Työterveyslaitos, THL ja työeläkeyh-tiöt, tulee hyödyntää muutoksen aikana ja seurannassa.